

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 22.3.2011
KOM(2011) 140 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉ
CENTRÁLNÍ BANCE, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU
VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Zavedení eura v Estonsku

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉ
CENTRÁLNÍ BANCE, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU
VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Zavedení eura v Estonsku

1. ÚVOD

Dne 13. července 2010 dospěla Rada k rozhodnutí, že Estonsko splnilo nezbytné podmínky pro přijetí eura¹ a že výjimka ze zavedení jednotné měny má být zrušena s účinkem od 1. ledna 2011.

Jako všechny členské státy, které přijaly euro po první vlně jeho zavádění v letech 1999 až 2002, postupovalo Estonsko podle scénáře „velkého třesku“, kdy přijetí eura a výměna hotovostního oběživa probíhají současně. Dvoutýdenní období dvojího oběživa, během kterého mělo euro i estonská koruna postavení zákonného platidla, umožnilo postupné stažení bankovek a mincí dřívější národní měny. Úspěšná výměna oběživa opět potvrdila, že krátké období dvojího oběživa je dostačující, pokud je přechod na euro dobře připraven². Převážná většina estonských občanů (87 %) vnímala přechod na euro jako hladký a efektivní³.

Toto sdělení se věnuje nejdůležitějším stránkám přechodu na euro. Popisuje tedy především přípravy na výměnu oběživa, období dvojího oběživa, opatření proti nekalým cenovým praktikám a nesprávnému vnímání cen, vývoj a vnímání cen a komunikační kampaň o euru. Případně jsou též vyvozovány závěry, jež mohou být cenné pro přechod na euro v jiných státech v budoucnu.

2. PŘECHOD NA EURO

2.1. Přípravy na výměnu hotovostního oběživa

Výměna hotovostního oběživa je pravděpodobně nejviditelnější stránkou přechodu na jinou měnu, neboť se dotýká v podstatě všech finančních ústavů, podniků a občanů. Efektivní průběh této výměny závisí na řádném dodání eurohotovosti všem dotčeným stranám a na tom, zda jsou banky a podniky dobře připraveny na mimořádnou zvýšenou pracovní zátěž.

Na výměnu hotovostní estonské koruny v oběhu a zajištění nezbytných logistických zásob si estonská centrální banka (Eesti Pank) vypůjčila od Eurosystemu zhruba 45 milionů eurobankovek a na základě veřejného nabídkového řízení objednala u finské mincovny přibližně 194 milionů kusů euromincí (s estonskou národní stranou).

¹ Rozhodnutí Rady (2010/416/EU) ze dne 13. července 2010 v souladu s čl. 140 odst. 2 Smlouvy o přijetí eura Estonskem ke dni 1. ledna 2011, Úř. věst. L 196, 28.7.2010, s. 24.

² Taktéž na Slovensku a ve Slovinsku trvalo období dvojího oběživa dva týdny, na Maltě a Kypru trvalo měsíc. Členské státy první vlny zaváděly euro podle „madriidského“ scénáře, který počítal s přechodným obdobím v délce tří let (jednoho roku v případě Řecka).

³ Bleskový průzkum Eurobarometru 309 provedený v terénu během ledna 2011 je k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_en.htm.

Eesti Pank zahájila **předzásobení** (tzn. dodávky eurohotovosti úvěrovým institucím v předstihu před samotnou výměnou oběživa) euromincemi v polovině září a eurobankovkami v polovině listopadu. Veškerá přeprava hotovosti pro předzásobení, včetně přepravy mincí a zásobení bankomatů, probíhala pod policejním dohledem, čímž byla zajištěna vysoká míra bezpečnosti. Deseti komerčním bankám, které s Eesti Pank podepsaly smlouvu o předzásobení, byly dodány bankovky v celkové hodnotě 187 milionů EUR (10,5 milionu kusů) a mince v hodnotě 28 milionů EUR (85 milionů kusů), což představuje zhruba 23 % objemu bankovek vypůjčených od Eurosystemu a 44 % objednaných mincí. Celková hodnota eurobankovek poskytnutých do konce roku k předzásobení činila 34 % celkové hodnoty korunových bankovek v oběhu ke konci října 2010 a celková hodnota euromincí poskytnutých k předzásobení dosáhla téměř trojnásobku hodnoty korunových mincí v oběhu. Vysoký podíl euromincí poskytnutých k předzásobení odráží změnu v poměru používaných bankovek a mincí po zavedení eura (korunové mince se ve srovnání s euromincemi tolik nepoužívaly).

Druhotné předzásobení (tzn. poskytnutí eurohotovosti úvěrovými institucemi podnikům a občanům v předstihu před samotnou výměnou oběživa) euromincemi bylo zahájeno 15. září a eurobankovkami 1. prosince. Smlouvu o druhotném předzásobení podepsalo se svou bankou zhruba 5 300 společností. Následně tyto společnosti obdržely přibližně 9 % hodnoty (18 % objemu) bankovek poskytnutých k předzásobení a 52 % hodnoty (51 % objemu) mincí poskytnutých k předzásobení. Celkově bylo podnikům před dnem zavedení eura distribuováno 14,4 % hodnoty hotovostního oběživa poskytnutého k předzásobení, což je ve srovnání s většinou přechodů na euro uskutečněných po roce 2002 vysoký podíl. Ve Slovinsku dodaly banky podnikům pouze 2,4 % hodnoty hotovosti poskytnuté k předzásobení a na Kypru i na Maltě činila míra druhotného předzásobení pouze kolem 1 %. Naopak na Slovensku bylo k druhotnému předzásobení dodáno celkem 27,8 % hotovosti poskytnuté k předzásobení.

Součástí druhotného předzásobení bylo též 86 000 **sad euromincí pro maloobchodníky**⁴, které připravil hlavní přepravce hotovosti a které byly dodávány profesionálním klientům buď přímo, nebo prostřednictvím bank. Ve srovnání s přechody na euro uskutečněnými po roce 2002 se jedná o nejvyšší prodaný počet v absolutním vyjádření a druhý nejvyšší počet v poměru k počtu obyvatel. Zajištění dostatečného počtu těchto sad je důležité z hlediska toho, aby maloobchodníci mohli během výměny oběživa vracet nazpět pouze eurohotovost.

Relativně vysoké míry druhotného předzásobení bylo dosaženo přesto, že estonské banky nepoužily nová zjednodušená pravidla ECB pro druhotné předzásobení přijatá v červnu 2008⁵. Podle názoru Eesti Pank a komerčních bank to mělo několik příčin: a) z důvodů plynoucích z estonského práva nepovažovaly banky peníze blokované na účtu klienta za dostatečně bezpečné zajištění (pro případ platební neschopnosti), b) banky považovaly za jednodušší použít stejná pravidla pro všechny společnosti bez ohledu na jejich velikost, protože i malé společnosti lze druhotně předzásobit podle běžných pravidel, což se považovalo též za pružnější, neboť zjednodušený postup je možné použít pouze pět posledních kalendářních dnů před dnem přechodu na euro, c) mít jeden typ smlouvy bylo též jednodušší z hlediska poskytování informací a komunikace.

⁴ Byly připraveny dva druhy těchto sad – jedna o hodnotě 111 EUR (8 svitků mincí) a jedna o hodnotě 198 EUR (15 svitků mincí).

⁵ Obecné zásady Evropské centrální banky ze dne 19. června 2008, kterými se mění obecné zásady ECB/2006/9 o některých přípravách na přechod na hotovostní euro a o předzásobení a druhotném předzásobení eurobankovkami a euromincemi mimo eurozónu (ECB/2008/4).

Komerční banky dále od 1. prosince 2010 na všech pobočkách poskytujících hotovostní služby prováděly výměnu estonských korun za euro pro soukromé osoby za stanovený směnný kurz a bez poplatku i bez jakéhokoli omezení⁶ částky k výměně. Tato služba bude zajišťována do konce června 2011 a poté v užší síti poboček do konce prosince 2011.

Estonské orgány původně objednaly 600 000 **minisad** euromincí (42 mincí v nominální hodnotě 12,79 EUR)⁷, tj. prakticky jednu sadu na domácnost, které byly v prodeji v bankách a na poštách od 1. prosince. Minisady jsou důležité z několika důvodů: a) pomáhají občanům seznámit se s novou měnou, b) jsou důležitým nástrojem komunikace a c) snižují potřebu drobné hotovosti u maloobchodníků v prvních dnech po přechodu na euro. Minisady zaznamenaly velký úspěch a jen v prvních třech dnech se jich prodalo 247 000. Bylo tedy objednáno dalších 100 000 sad, avšak z dnešního pohledu to nejspíše nebylo nutné, protože do 31. prosince se prodalo 510 000 sad, tedy méně než bylo na začátku objednáno. Tím se potvrzuje standardní doporučení, že obecně by se k pokrytí poptávky měla objednat zhruba jedna minisada na domácnost.

Podle průzkumu, který uskutečnila Komise dva dny před přechodem na euro⁸, držela většina estonských občanů eurohotovost již před přechodem na euro: 50 % mělo eurobankovky (62 % ze zahraničních cest, 35 % po výměně v bance v tuzemsku) a 62 % mělo euromince (63 % ze zahraničních cest a 38 % z minisady).

Předzásobení bank a druhotné předzásobení podniků a občanů bylo v Estonsku dobře připraveno a zorganizováno.

Maloobchodníci byli dobře zásobeni eurohotovostí v předstihu před samotným dnem přechodu na euro. Součástí tohoto procesu byla dodávka velkého počtu sad euromincí pro maloobchodníky, což je dobrý postup, neboť jim umožní vrátit během výměny oběživa nazpět pouze eurohotovost.

Také občané byli eurohotovostí dobře zásobeni ještě před přechodem na euro. V tomto směru byla důležitou iniciativou a dobrým krokem bezplatná výměna hotovosti v komerčních bankách již před dnem přechodu na euro. Dále bylo připraveno dostatečné množství minisad euromincí, které byly distribuovány prostřednictvím bank a pošt. To je důležité proto, aby se občané mohli seznámit s novou měnou ještě před samotným přechodem na euro, dále jako nástroj komunikace o přechodu na novou měnu a také se tím sníží potřeba eurohotovosti u maloobchodníků k vracení nazpět v prvních dnech po přechodu na euro.

2.2. Období dvojího oběživa

Estonsko si zvolilo období dvojího oběživa v délce dvou týdnů (1. až 14. ledna).

Přenasazení 867 bankomatů v celé zemi proběhlo hladce a prakticky všechny vydávaly eurobankovky již od první hodiny 1. ledna. Vydávaly především bankovky v nižších nominálních hodnotách (5-, 10- a 20eurové bankovky), s výjimkou bankomatů, které v minulosti vykazovaly vysoký obrát, v nichž byly použity také 50eurové bankovky. Díky

⁶ Z praktických důvodů mohlo být nutné předem avizovat výměnu velké částky hotovosti.

⁷ Minisady byly prodávány s mírnou slevou za 200 EEK místo za 200,12 EEK.

⁸ Bleskový průzkum Eurobarometru 308 z 30. prosince 2010 je k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_en.htm.

univerzálnímu použití bankovek s nižší denominací v bankomatech se zabránilo tomu, aby maloobchodníkům došla drobná hotovost. Karetní terminály na prodejních místech byly úspěšně a včas přenastaveny na euro před otevřením obchodů 1. ledna. To platí obecně i pro IT systémy. Mezibankovní platby v eurech běžely od prvního pracovního dne roku bez problémů.

Většina bankovních poboček poskytovala hotovostní služby i v sobotu 1. ledna a v neděli 2. ledna a pošty byly během celého období dvojího oběživa otevřeny sedm dní v týdnu. Možnost vyměnit hotovostní estonskou korunu za euro bez poplatku na více než 180 poštách v celé zemi mezi 1. a 15. lednem bylo důležité opatření, které obyvatelstvu usnadnilo výměnu hotovosti, a to především ve vzdálených a venkovských regionech.

Přeprava hotovosti probíhala podle plánu v úzké spolupráci s policií, čímž byla zajištěna vysoká míra bezpečnosti.

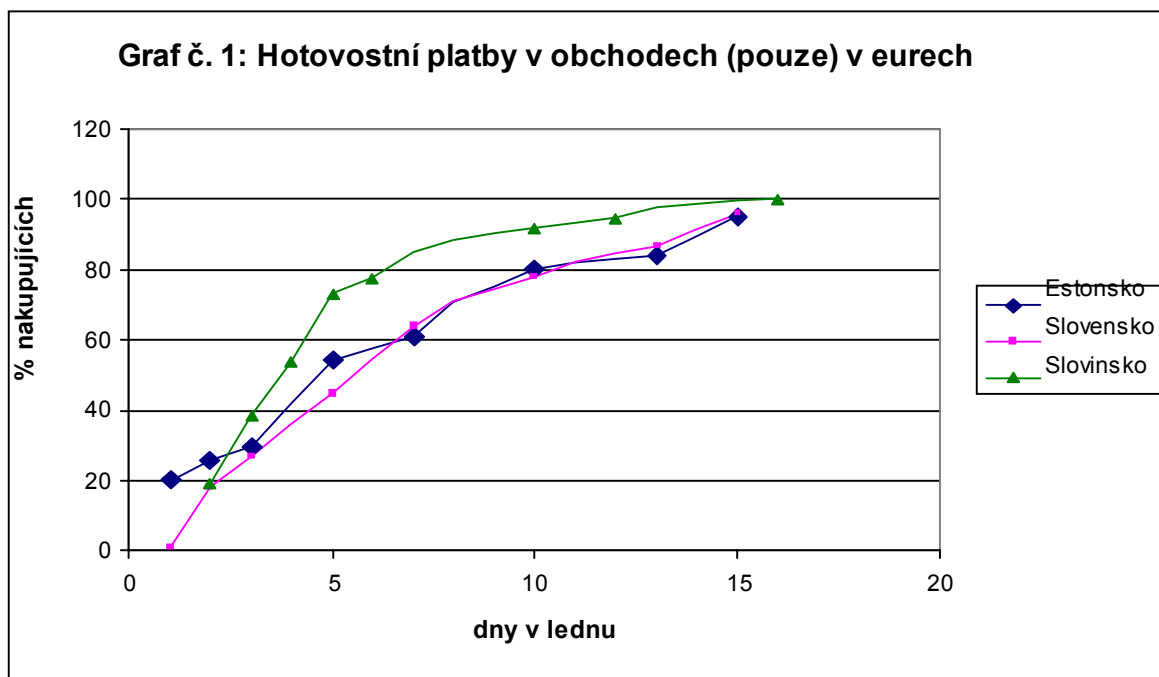
O víkendu 1. a 2. ledna byl počet klientů přicházejících do bank nízký, avšak od pondělí 3. ledna a během celého období dvojího oběživa byl počet přepážkových transakcí zhruba třikrát až pětkrát větší než za běžných okolností, přičemž nejvyšší zátěž zaznamenaly banky v prvních dvou pracovních dnech nového roku. Taktéž na poštách počet přepážkových transakcí dosáhl vrcholu v prvních dvou pracovních dnech, tedy 3. a 4. ledna.

Díky pečlivé přípravě zvládly banky i pošty zvýšenou pracovní zátěž v období dvojího oběživa dobře, i když v prvních pracovních dnech nového roku se někde nevyhnutelně tvořily fronty. Podle průzkumu, který Komise provedla mezi 16. a 20. lednem⁹, 95 % dotázaných nemělo při výměně koruny nebo vyzvedávání eurohotovosti v bankách v prvním lednovém týdnu žádné problémy. Je to velmi dobrý a v porovnání s většinou předchozích přechodů na euro příznivý výsledek¹⁰.

Graf č. 1 zachycuje vývoj hotovostních plateb výlučně v eurech v období dvojího oběživa v Estonsku a rovněž ve srovnání se Slovenskem a Slovinskem.

⁹ Bleskový průzkum Eurobarometru 309 je k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_en.htm.

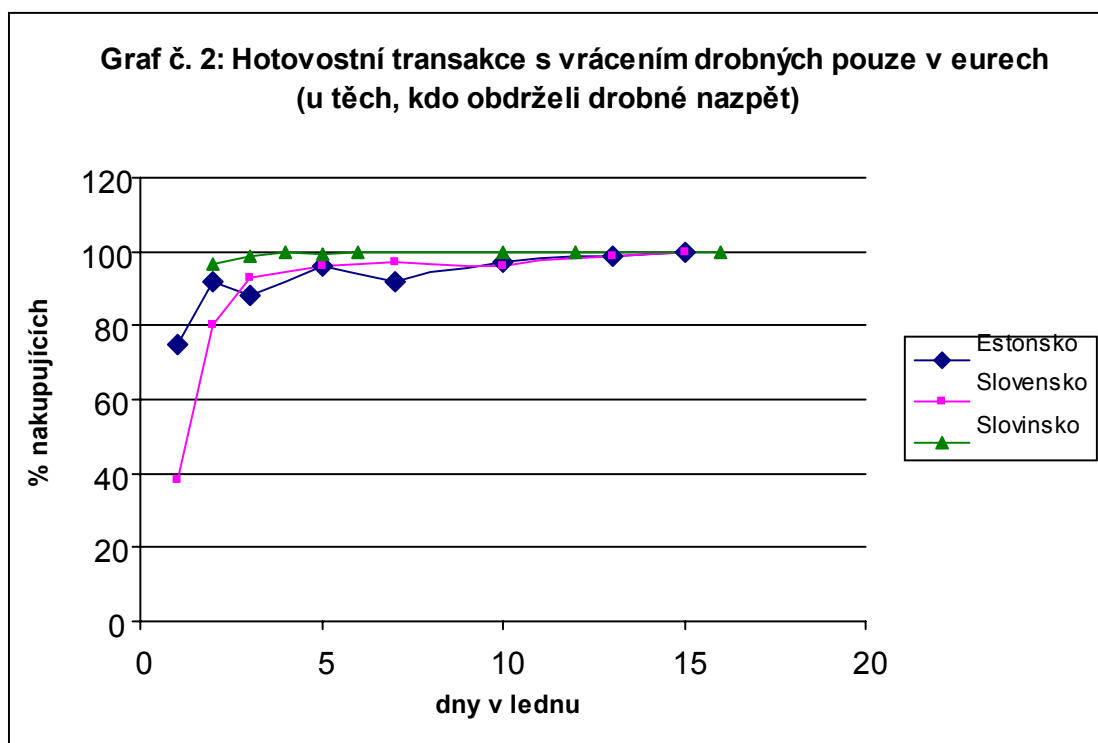
¹⁰ Sledovaný podíl činil 90 % na Slovensku, 88 % na Kypru, 85 % na Maltě a 96 % ve Slovinsku.

Relativně vysoký podíl obyvatel platících v hotovosti (20 %) ¹¹ platil pouze eurem již 1. ledna (kdy byly otevřeny velké řetězce supermarketů). Dne 5. ledna platila hotově pouze eurem většina obyvatel (54 %) a podíl plateb eurohotovostí se poté trvale postupně zvyšoval až do konce období dvojího oběživa. Kromě rychlejšího začátku probíhal vývoj plateb pouze v eurohotovosti víceméně stejně jako při dřívějším přechodu na euro na Slovensku, ale pomaleji než ve Slovinsku (jakož i na Maltě a Kypru, přestože u nich období dvojího oběživa trvalo měsíc).

Také maloobchodní sektor dobře zvládl náročný proces zavádění eura a nakládání se dvěma měnami naráz. Maloobchodníci byli dobře zásobeni eurohotovostí a nebyly hlášeny žádné větší problémy s tvořením front. Jak ukazuje graf č. 2, již 1. ledna vraceli obchodníci drobné výlučně v eurech v 75 % všech hotovostních transakcí. Tento podíl se rychle zvýšil na 92 % v neděli 2. ledna, kdy byla otevřena řada velkých obchodů. V pondělí 3. ledna se tento podíl poněkud snížil na 88 %, avšak následující den se rychle zotavil. Důvod pro tento přechodný pokles není znám, mohl však být způsoben tím, že drobní obchodníci nebo obchodníci ve vzdálených oblastech, kteří otevřeli po víkendu, byli eurohotovostí hůře zásobeni.

¹¹ Podle výše zmíněného průzkumu přibližně 3/4 zákazníků platily hotově a 1/4 kartou.

Průzkum Komise uskutečněný bezprostředně po období dvojího oběhiva ukazuje, že velká většina Estonců (87 %) vnímala přechod na euro jako hladký a efektivní.

2.3. Stahování původní měny

Značný podíl hotovostní estonské koruny v oběhu byl z oběhu stažen ještě před přechodem na euro. Do konce prosince 2010 se hodnota estonské koruny v oběhu snížila zhruba o 40 % ve srovnání s prosincem 2009 (z 9,7 miliardy na 5,8 miliardy EEK). Další 4,1 miliardy korun bylo staženo v lednu 2011, čímž hodnota původní měny zůstávající v oběhu klesla na 1,7 miliardy EEK (asi 340 milionů kusů mincí a 35 milionů kusů bankovek), což představuje 18 % hodnoty měny v oběhu v prosinci 2009. Bankovky staré národní měny se skartují (drtí) a mince demonetizují a prodají jako kovový odpad.

Přechod na euro byl v Estonsku dobře připraven a měl hladký průběh.

Bankomaty a prodejní terminály byly včas přenastaveny a banky a pošty dobře zvládly zvýšenou pracovní zátěž v období dvojího oběhiva. Maloobchodníci se dobře vyrovnali s náročným procesem přechodu na euro a nakládání se dvěma měnami naráz. Byli dobře zásobeni eurohotovostí a velká většina vracela nazpět pouze eura již od prvního dne přechodu na euro.

Vracení nazpět pouze v eurech je důležité pro co nejrychlejší stažení staré národní měny z oběhu a mělo by se vzít v potaz při přechodu na euro v dalších zemích v budoucnu.

Přechod na euro v Estonsku potvrzuje zkušenost z předchozího zavádění eura po roce 2002, že dvoutýdenní období dvojího oběhiva je dostatečné, pokud je přechod na euro dobře připraven.

3. PŘEDCHÁZENÍ NEKALÝM PRAKTIKÁM A NESPRÁVNÉMU VNÍMÁNÍ CEN

Estonská komise pro ochranu spotřebitele sledovala správné uplatňování pravidel pro uvádění dvojích cen, zaokrouhlování a dohody o poctivých cenách.

Povinné **dvojí uvádění cen** v estonských korunách a v eurech bylo zahájeno 1. července 2010 a bude trvat do 30. června 2011. Během druhé poloviny roku 2010 zkontrolovalo 25 kontrolorů komise pro ochranu spotřebitele kolem 4 250 podniků a v 288 případech uložilo pokuty (v celkové hodnotě téměř 12 000 EUR). Nejčastějším zjištěným nedostatkem bylo matematicky nesprávné zaokrouhlování, ačkoli se většinou jednalo pouze o jeden cent. Druhým nejčastějším nedostatkem byla částečná absence ceny v eurech, dále použití nesprávného směnného kurzu a poté úplná absence ceny v eurech. Výsledky kontrol se postupně zlepšovaly a oproti červenci, kdy byly zjištěny nedostatky u 47 % kontrolovaných podniků, to bylo v prosinci jen 11 %.

Za účelem sledování dvojího uvádění cen uzavřela komise pro ochranu spotřebitele také smlouvy s nevládními organizacemi (především organizací důchodců) a s místní správou v Tallinu. Nevládní organizace provedly kontroly v září a prosinci 2010 u celkem 980 podniků a zjistily nedostatky v 283 případech.

Názvy podniků, které neplní správně povinnost dvojího uvádění cen, jsou každý týden zveřejňovány na internetových stránkách uvedené komise.

Estonská občané obecně považují uvádění dvojích cen za užitečné vodítko ke srovnání cen, které jim zároveň pomůže zvyknout si myslet v nové měně. Podle průzkumu Komise uskutečněného v lednu¹² téměř 9 z 10 (88 %) dotázaných považovalo dvojí uvádění cen za velmi nebo spíše užitečné. Více než 80 % se též domnívalo, že je vždy (34 %) nebo většinou (49 %) provedeno správně, což odpovídá výsledkům předchozích přechodů na euro.

Na dotaz o převodu cen vyjádřilo 59 % občanů svůj dojem, že převod cen na euro byl někdy (38 %), často (13 %) nebo velmi často (8 %) nepoctivý. Tento výsledek se umístil přibližně uprostřed mezi výsledky z předchozích přechodů na euro, jelikož Slovinci a Kypřané byli kritičtější, zatímco občané Malty méně kritičtí (názory Slováků byly více vyhraněné než u Estonců – buď kritičtější, nebo pozitivnější).

Komise pro ochranu spotřebitele také sleduje uplatňování **dohody o poctivých cenách**, jež bylo zahájeno 28. srpna a jež zastřešuje estonská obchodní a průmyslová komora. Dohoda jde ve šlépějích dobrovolných iniciativ, které s úspěchem proběhly při předchozích přechodech na euro. Účastníci dohody (např. maloobchodníci, finanční instituce, orgány místní správy, internetové obchody atd.) se zavazují nezvyšovat v období přechodu na euro bezdůvodně ceny a dodržovat jeho pravidla. Účastníci dohody mají právo používat nálepku se zvláštním logem.

Do konce prosince podepsalo dohodu 526 subjektů včetně šestnácti orgánů místní správy a logo bylo použito na více než 2 800 prodejních míst či míst poskytování služeb účastníků dohody, jakož i při jejich propagaci. Podle estonské obchodní komory se jedná o nejrozsáhlejší dobrovolnou dohodu v Estonsku co do počtu zúčastněných právních subjektů. Dohoda o poctivých cenách je velmi důležitou iniciativou při předcházení potenciálnímu zneužití cen a vyvracení nesprávného vnímání cen. Vzhledem k počtu registrovaných

¹² Bleskový průzkum Eurobarometru 309.

obchodních míst v Estonsku (přibližně 28 000) a ke zkušenostem z předchozích přechodů na euro se však zdá, že zde byl prostor pro širší účast v tomto systému¹³.

Do konce ledna Komise pro ochranu spotřebitele obdržela deset stížností o možném porušení dohody ze strany společností, které ji podepsaly. Ve čtyřech případech nebylo porušení zjištěno, šest případů ještě nebylo uzavřeno.

Estonsko uplatnilo dvojí uvádění cen a dohodu o poctivých cenách v souladu s doporučeními Komise¹⁴. Orgány by měly i v budoucnu zajistit, aby všechny stížnosti občanů byly řádně prošetřeny, a nadále sledovat správné uplatňování dohody o poctivých cenách, dokud bude v platnosti.

4. CENOVÉ TRENDY A VNÍMÁNÍ CEN

4.1. Cenové trendy

Přechodu na euro v Estonsku předcházelo období rostoucí inflace. Především ceny energií a potravin se v roce 2010 značně zvýšily a rozdily ve vztahu k sousedním zemím nebo eurozóně jako celku lze jen částečně vysvětlit změnami daní a silným hospodářským oživením.

Pokud jde o vývoj cen po přechodu na euro, předběžné údaje naznačují, že jeho dopad na spotřebitelské ceny byl v lednu spíše mírný. Podle estonského statistického úřadu se index domácích spotřebitelských cen v lednu oproti prosinci 2010 nezměnil. Ceny elektřiny, energie pro vytápění, paliv a oděvů a obuvi měly nejvýznamnější zmírňující dopad, částečně vlivem sezónních faktorů. Podle estonské centrální banky však ceny za volnočasové a sportovní aktivity, stravování v restauracích a služby v domácnosti rostly znatelně více než v lednu v předchozích letech. Další rozbor vývoje cen spojeného s přechodem na euro bude možné provést až poté, co budou k dispozici údaje o HISC za první měsíce roku 2011.

4.2. Vnímání cen

Z nedávného průzkumu Komise (leden 2011)¹⁵ vyplynulo, že většina Estonců (55 %) očekávala po zavedení eura zvýšení inflace v zemi (ve srovnání se 66 % Kypřanů, 52 % Slovinců, 37 % Malťanů a 19 % Slováků těsně po zavedení eura v jejich zemích) a pouze 21 % se domnívalo, že vstup do eurozóny pomůže Estonsku udržet cenovou stabilitu.

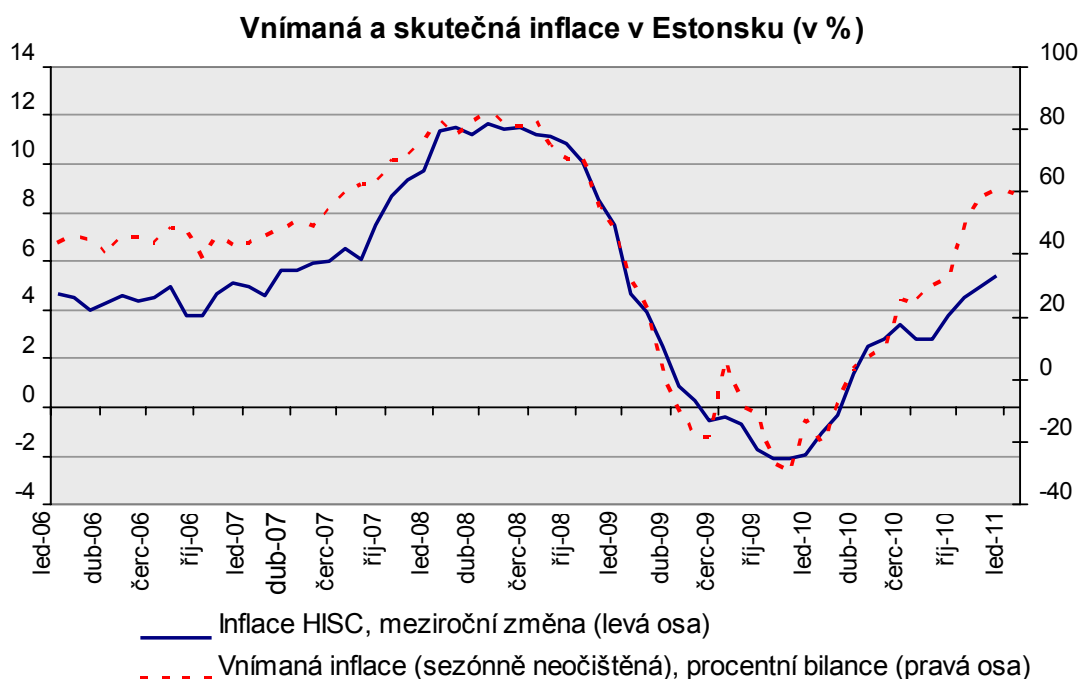
Přechod na euro se odehrál v době, kdy vnímaná inflace trvale rostla od svého historického minima v roce 2009. Vnímaná inflace se v Estonsku obvykle pohybuje blízko úrovně inflace podle HISC, avšak zdá se, že v druhé polovině roku 2010 rostla rychleji než skutečná inflace (viz graf níže). Lednové údaje ze sdruženého průzkumu mezi spotřebiteli ukazují, že vnímaná inflace si udržela rostoucí trend a v lednu se její ukazatel po očištění od sezónních vlivů zvýšil na 63,6 procentního bodu z 59,6 procentního bodu v prosinci (ukazatel bez očištění od

¹³ Odpovídajícího systému na Kypru se účastnilo zhruba 7 600 podniků, na Maltě zhruba 7 900 podniků a na Slovensku kolem 20 000 obchodních míst.

¹⁴ Doporučení Komise o opatřeních k usnadnění budoucího přechodu na euro, Úř. věst. L 23, 26.1.2008, s. 30. Povinné uvádění cen by však mělo být zahájeno až po neodvolatelném stanovení směnného kurzu Radou, nikoli předtím.

¹⁵ Bleskový průzkum Eurobarometru 309.

sezónních vlivů klesl z 61,1 na 59,6). Vzhledem k rostoucí inflaci měřené pomocí HISC je obtížné určit konkrétní dopad přechodu na euro na vnímání inflace.

5. KOMUNIKACE O PŘECHODU NA EURO

Konečná verze Komunikační strategie pro přijetí eura v Estonsku schválená národní radou pro přechod na euro dne 15. března 2010 stanoví pokyny pro informační kampaň o zavádění eura. Z hlediska kvantitativního bylo cílem zajistit dobrou informovanost 90 % všech obyvatel o všech praktických aspektech přechodu na euro a dosáhnout toho, aby 65 % jeho zavedení podporovalo.

Estonské orgány naplánovaly zahájit velkou většinu rozsáhlých komunikačních akcí po formálním rozhodnutí rady ECOFIN dne 13. července 2010. Výjimkou byla internetová stránka věnovaná euru a určitý počet prezentací a kontaktů s tiskem. Kampaň nabrala tempo po létě, kdy estonské orgány začaly rychle provádět plány komunikace, které stavěly na vyvážené kombinaci přímého kontaktu s obyvateli (např. direct mailing, semináře, výstavy) a komunikace prostřednictvím masmédií (tisk, rozhlasové a televizní spoty) a na zdůrazňování praktických aspektů přechodu na euro. Estonské orgány se řídily radou Komise, aby věnovaly zvláštní pozornost zranitelným skupinám obyvatel, menšinám a podnikům. Kvantitativního cíle pro míru informovanosti o přechodu na euro bylo dosaženo dlouho před datem přechodu na euro. Kvantitativního cíle pro podporu přechodu na euro bylo dosaženo v lednu 2011. Estonské orgány úzce spolupracovaly s orgány EU. V roce 2005 podepsaly estonské orgány s Evropskou komisí dohodu o partnerství s cílem posílit a zefektivnit vzájemnou spolupráci. Dohoda byla několikrát prodloužena a s konečnou platností vyprší na konci roku 2011.

Komise přispívala svými odbornými poznatky v této oblasti od počátečních záměrů zavést euro. Prostřednictvím grantové dohody podepsané mezi Komisí a estonským ministerstvem

financí dne 13. července 2010 poskytla Evropská komise podporu až do výše 50 % způsobilých nákladů na odměny odborníkům na komunikaci, mediální kampaně, celostátní průzkumy veřejného mínění, semináře a školení a materiály zasílané domácnostem. Komise též financovala putovní výstavu o euru ve čtyřech největších estonských městech (Tallinu, Narvě, Tartu a Rakvere). Výstavu na těchto čtyřech místech shlédlo 65 000 návštěvníků. Komise také zorganizovala semináře pro novináře a tisk publikací.

Evropská centrální banka podpořila celostátní informační kampaň tím, že poskytla publikace, zorganizovala výstavy a další akce pro styk s veřejností a značnou měrou pomohla při mediální kampani.

Informační kampaň v Estonsku přispěla k zajištění hladkého přechodu na euro. Přes určité zpoždění na začátku pokryla kampaň všechny hlavní praktické aspekty zavedení eura včas. Zvláštní pozornost byla věnována podnikům, menšinám a zranitelným skupinám obyvatel. Estonské orgány by měly zvážit další sledování toho, jak jsou aspekty spojené s eurem vnímány, a reagovat v případě potřeby informačními akcemi.